

AMKIT-konsortion
toimintakertomus 2020

Sisällys

1. Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortio (AMKIT-konsortio)	3
1.1 Konsortion yleiskokous	3
1.2 Konsortion johtoryhmä ja hallinto.....	3
1.3 Toiminnan painopisteet 2020.....	3
2. Strategisten tavoitteiden mukaisten suunnitelmien toteutuminen 2020.....	6
2.1 Avoimen toimintakulttuurin edistäminen	6
2.2 Kirjastojen rooli muuttuvissa oppimisympäristöissä	10
2.3 Digitaalisuuden ja teknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen.....	10
2.4 Osaamisen ja yhteistyön kehittäminen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen	11
3. Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö	12
Liitteet	14

1. Ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortio (AMKIT-konsortio)

AMKIT-konsortio on ammattikorkeakouluissa toimivien kirjastojen yhteistyöfoorumi ja edustaja, joka huolehtii jäsentensä eduista toimintamahdollisuuksiin vaikuttamalla.

1.1 Konsortion yleiskokous

Yleiskokouksessa kutakin jäsentä edustaa ammattikorkeakoulun nimeämä edustaja. Kevätyleiskokouksessa 23.4.2020 käsiteltiin sääntömääräiset yleiskokousasiat, sekä keskusteltiin Elektra-palvelun päättymisestä ja saatiin katsaus amk-kirjastojen käyttäjäkyselyn tilanteesta. Kokous pidettiin verkkokokouksena.

Syysyleiskokouksessa 19.11.2020 käsiteltiin sääntömääräiset yleiskokousasiat, sekä saatiin katsaus ja keskusteltiin tieteellisten kirjastojen yhteistilastoinnin tulevaisuudesta ja konsortion uudesta strategiasta. Kokous pidettiin verkkokokouksena.

Sääntömääräisten yleiskokousten lisäksi pidettiin ylimääräinen yleiskokous 17.6.2020 verkossa, jossa hyväksyttiin LAB-ammattikorkeakoulu konsortion jäseneksi ja käytiin keskustelua koronaviruksen vaikutuksista ammattikorkeakoulukirjastojen toimintaan.

1.2 Konsortion johtoryhmä ja hallinto

Johtoryhmä kokoontui vuoden aikana 18 kertaa. Vuoden ensimmäinen kokous järjestettiin lähikokouksena Arcadan tiloissa Helsingissä, loput kokoukset verkkokokouksina.

Konsortion hallintoa hoiti Laurea-ammattikorkeakoulu konsortion puheenjohtajana toimivan Hanna Lahtisen johdolla. AMKIT-konsortion sihteerinä toimi Noora Montonen.

Konsortion johtoryhmän jäsenet, asiantuntija- ja projektiryhmien jäsenet ja ovat listattuna liitteessä numero 1.

1.3 Toiminnan painopisteet 2020

Uuden strategian valmistelutyö

Uutta strategiaa valmisteltiin johtoryhmässä vuoden aikana. Heini Oikkonen-Kerman ja Miia Willman vastasivat valmistelutyöstä ja osallistivat kirjastonjohtajien lisäksi myös amk-kirjastolaisia.

AMKIT-konsortion uuden strategian valmistelussa tavoitteena oli pohtia työntekijän näkökulmaa ja työstää sitä yhdessä käytännöstä strategiaksi.

Suunnittelua varten lähetettiin amk-kirjastojen työntekijöille kysely, jossa tiedusteltiin mm. halukkuutta yhteistyöhön kollegoiden kanssa ja mitä asioita/teemoja haluttaisiin nähdä konsortion strategiassa. Vapaamman keskustelun mahdollistamiseksi avattiin myös Jamboard-keskustelualusta, jossa jokainen sai tuoda mielipiteensä esiin mm. strategian teemoihin liittyen. Kyselyn ja keskustelun pohjalta laadittiin kooste, joka esiteltiin AMKIT-konsortion vuosikokouksessa. Strategian työstämistä jatkettiin kirjastonjohtajien kanssa pienryhmissä keskustellen. Loppuvuonna järjestettiin vielä kaikille avoimen webinaari, jossa jatkettiin strategian työstämistä yhdessä. Webinaari tallennettiin, jotta mahdollisimman moni pystyisi osallistumaan strategian valmisteluun. Kommentteja toivottiin lähetettävän myös jälkikäteen.

Keskustelussa nousi esiin, että yhteistyön tulisi olla luonteva osa arkea tai omaa työtä. Pohdittiin myös sitä, että kenelle teemme strategiaa ja mikä on AMK-kirjaston rooli osana muuttuvaa korkeakoulukenttää. Todettiin, että avoin toimintakulttuuri toimii kaiken suunnittelun läpäisevänä tekijänä, jonka avulla opimme mm. toisiltamme ja sidosryhmiltämme. Tärkeää oli myös, että otamme huomioon muut meitä ohjaavat strategiat ja tulevaisuuden näkymät.

Tilastoinnin uudistaminen

Työ yhteistilastoinnin uudistamiseksi (KIT-järjestelmästä luopuminen) käynnistettiin kolmessa valmistelevassa kokouksessa (1. AMKIT & FUN, 2. AMKIT, FUN & OK, 3. AMKIT, FUN, Kansalliskirjasto & OKM). Kokousten pohjalta perustettiin korkeakoulujen ja Kansalliskirjaston kanssa syksyllä 2020 (elokuu ja syyskuu) käytyjen yhteisten keskustelujen perusteella kaksi työryhmää.

Toisen ryhmän tehtäväksi asetettiin sisältöjen suunnittelu ja toisen ryhmän tehtäväksi teknisten vaihtoehtojen selvittäminen. Sisältöryhmä kokoontui vuonna 2020 viisi kertaa ja tavoitteena oli saada aikaan esitys uuteen järjestelmään tilastoitavista sisällöistä. Teknisiä vaihtoehtoja kartoittava ryhmä aloitti työnsä marraskuussa 2020 selvittämällä aluksi olemassa olevia kaupallisia vaihtoehtoja. Ryhmä järjesti vuoden 2020 aikana kaksi kokousta. Ryhmien amk-edustajat on kirjattu liitteeseen 2.

Tilastoinnista keskusteltiin KIRJO-webinaarissa 29.1.2020. Kirjastonjohtajille ja tilastoinnista vastaaville asiantuntijoille järjestettiin Tilastoinnin tahtotilan muodostaminen -työpajat 23.4. ja 29.4.2020. Ensimmäisessä työpajassa 23.4. käsiteltiin tilastoinnin nykytilaa ja 29.4. jatkotyöpajassa visioitiin tulevaisuutta. Työpajat järjestettiin verkossa työskennelle Padlet- ja Jamboard-alustoilla, työpajojen fasilitaattorina toimi Jani Turku, Ideapakka Oy.

Vuorovaikutuksen ja yhteistyön kehittäminen Kansalliskirjaston kanssa

Vuoden 2020 aikana nousi esiin tarve vuorovaikutuksen ja yhteistyön kehittämistä Kansalliskirjaston kanssa. Tarpeen taustalla oli huoli Kansalliskirjaston ammattikorkeakouluille yhteisesti tuotettujen palveluiden kehittämisen ja ylläpitämisen heikkenemisestä. Asiasta tuotettiin kesäkuussa kirjelmä johtoryhmässä, joka oli myös muiden kirjastonjohtajien kommentoitavana ennen lähettämistä. Kirjelmään saatiin myös vastaus kesäkuun aikana. Vastauksessa Kansalliskirjasto toivoi aktiivista vuoropuhelua, yhteistyötä ja yhteiskehittämistä. Lisäksi tuotettiin kirjelmä Elektra-palvelun alasajoon liittyen.

Kansalliskirjaston kanssa tehtiin yhteistyötä kolmessa vuoden 2020 aikana järjestetyssä pyöreän pöydän tapaamisessa. Kahdessa tapaamisessa aiheena olivat vaikuttavuus ja tilastointi, kolmannessa yhteiskehittäminen ja yhteisen tahtotilan luominen.

Konsortion verkostojen toiminnan tuki

Tammikuussa 2020 jorin kokouksessa keskusteltiin konsortion verkostojen toiminnasta ja toiminnan aktivoinnista. Osan ryhmistä toiminnan todettiin päättyneen ja että joidenkin ryhmien toimintaperiaatteita ja vastuita tulee tarkastella uudelleen. Verkostojen toiminnan puitteissa järjestettiin kolme kaikille amk-kirjastolaisille suunnattua webinaaria.

Kansallisen käyttäjäkyselyn tuki

Amk-kirjastojen kansallinen käyttäjäkysely järjestettiin 9.3. - 15.4.2020. Työryhmä rakensi kyselyn, tuotti tulokset yleistasolla ja raportoi prosessin etenemisestä johtoryhmälle. Kyselyn data tallennettiin anonymisoituna IDA-palveluun ja on kuvailtu Qvaimella. Toteutuksesta ja datan tallennuksesta tuotettiin artikkelit Kreodiin: <https://www.kreodi.fi/arkisto/artikkelit/amk-kirjastojen-kayttajakysely-2020.html>, <https://www.kreodi.fi/arkisto/artikkelit/datan-avaaminen-fair-palveluissa-case-amk-kirjastojen-kayttajakyselyn-data.html>. Käyttäjäkyselyn työryhmän jäsenet on listattu liitteessä 1.

Konsortion 20-vuotisjuhlien suunnittelun käynnistäminen

Konsortion 20-vuotisjuhlien suunnittelu käynnistettiin keväällä 2020. Kesän aikana kartoitettiin pitopaikkoja ja syksyllä päätettiin, että juhla ja sitä edeltävä seminaari järjestetään tiedekeskus Heurekassa 3.12.2021. Juhlan teemaksi johtoryhmä vahvisti tulevaisuuden, robotiikan ja tekoälyn. Suunnitteluryhmä ideoi

alustavasti syksyn aikana tilaisuuden ohjelmaa päätetyn teeman pohjalta. Suunnitteluryhmän jäsenet on lueteltu liitteessä 1.

Sopimusasiat ja lausuntopyynnöt, jäsenyydet eri yhteistyöverkostoissa

Ebscon sopimuksen uudistustarpeita käsiteltiin useassa kokouksessa. Vuoden lopulla selvisi, ettei korkeakoulukirjastoille ole tulossa yhteistä sopimusta. Keskusteluja käytiin myös Kansalliskirjaston tietojenkäsittelysopimuksen tilanteesta ja päivitystarpeista sekä Elektran sopimuksen päättymisestä. Arenen ja Kansalliskirjaston välinen tietojenkäsittelysopimus irtisanottiin.

Konsortio antoi vuoden aikana kaksi lausuntoa: lausunto luonnoksesta HE laiksi tutkimustietovarannosta ja lausunto luonnoksesta HE avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Lausuntojen valmistelussa tehtiin yhteistyötä Arenen kanssa. Lisäksi saatiin lausuntopyyntö ISO/DIS 690 Information and documentation - Guidelines for bibliographic references and citations to information resources -standardiin, mutta tästä ei annettu lausuntoa.

Johtoryhmä seurasi OPH:n rahoittaman Avoimen oppimateriaalien edistäminen -hankkeen toimintaa ja pohti osallistumismahdollisuuksia. Hanketta esiteltiin myös kaikille amk-kirjastolaisille avoimessa webinaarissa 24.3.2020. Esillä oli myös yhteistyö OKM:n rahoittaman Ammattikorkeakoulujen avoin TKI-toiminta, oppiminen ja innovaatioekosysteemi -hankkeen kanssa.

Toimintaperiaatteiden tarkastelu

Vuoden 2019 yleiskokouksissa käsitelty ja hyväksytty päivitetty konsortiosopimus (Sopimus ammattikorkeakoulujen kirjastoyhteistyökonsortioista) otettiin vuoden 2020 alusta käyttöön. Konsortion toimintaperiaatteita mietittiin yhdessä ja todettiin, että ne sisältyvät päivitettyyn sopimukseen.

2. Strategisten tavoitteiden mukaisten suunnitelmien toteutuminen 2020

AMKIT-konsortion strategisia kehittämistavoitteita edistettiin syysyleiskokouksessa 2019 hyväksytyn toimintasuunnitelman 2020 mukaisesti. Vuoden 2020 painopisteinä olivat Avoimen toimintakulttuurin edistäminen, Kirjastojen rooli muuttuvissa oppimisympäristöissä, Digitaalisuuden ja teknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen sekä Osaamisen ja yhteistyön kehittäminen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen.

2.1 Avoimen toimintakulttuurin edistäminen

Amkit-konsortio seurasi avoimen toimintakulttuurin edistymistä kansallisesti ja kansainvälisesti. Julkaisemisessa seurattiin PlanS:n merkitystä ja vaikutuksia, amkien rinnakkaistallentamisen etenemistä sekä neuvoteltiin ammattilehtien avoimuudesta noin 10 kustantajan kanssa yhteistyössä FinELibin kanssa. Avoimuuden kehittyminen lisäsi yhteistyötä kirjastojen, TKI:n ja opetuksen välillä samoin kuin korkeakoulukirjastojen kesken mm. datan ja metatietojen hallinnassa sekä avointen oppimateriaalien tuottamisessa ja tallentamisessa. Kirjastoista osallistuttiin TSVn asiantuntija- ja työryhmiin avoimen toimintakulttuurin, datan avoimuuden, oppimisen avoimuuden ja julkaisujen avoimuuden linjausten ja suositusten muodostamisessa ja kommentoinnissa. Yhteistyötä tehtiin myös OKMn rahoittaman ammattikorkeakoulujen avoin TKI-toiminta, oppiminen ja innovaatioekosysteemi -hankkeen (2018-2021) kanssa, mm. amkien asiantuntijaverkoston muodostamisessa sekä tarjoamalla hankkeen käyttöön konsortion työtilaa eDuunissa.

Kirjastojen rooli avoimen toimintakulttuurin osajana vahvistui kuluneen vuoden aikana, vaikkakin amk-kirjastoilla on erilaisia rooleja avoimuuden tukemisessa taustaorganisaatioissaan. Vuoden aikana valmisteltiin konsortion uutta strategiaa, jossa avoimuuden edistäminen on edelleen painopisteenä.

Metatietoryhmä

Ryhmällä oli vuoden aikana kaksi etäkokousta ja asioita työstettiin myös sähköpostitse. Ryhmän jäsenet on lueteltu liitteessä 1.

Ryhmä järjesti Annif -webinaarin, jossa teemana oli sisällönkuvailun automatisointi. Tilaisuuteen osallistui 77 amk-kirjastojen edustajaa.

Ryhmässä käsiteltiin seuraavia teemoja: kuvailun automatisointi, e-aineiston hankinta ja kuvailu eri kirjastojärjestelmissä, aineiston löydettävyys tiedonhakuportaaleissa ja RDA-linjaukset.

Tiedonkulku kansallisten ryhmien ja ryhmän välillä oli aktiivista. Ryhmän jäsenten osallisuudet kansallisten työryhmien toimintaan on lueteltu liitteessä 2.

Theseuksen kehittämistyö vuonna 2020

Vuonna 2020 Theseus-toimiston isoimpia asioita olivat saavutettavuusohjeiden ja -selostuksen sekä opinnäytteiden verkkojulkaisemiseen liittyvän saavutettavuuden kouluttamisen valmistelu, Annifin käyttöönotto sekä metadatanostojen kouluttaminen ja tekeminen. Pienempinä asioina mm. sallittujen tiedostomuotojen rajaaminen ja siihen liittyvät tiedostomuotojen korjaamiset.

Metadatanostot ja metadatawebinaari

Kansalliskirjastossa valmistui julkaisuarkistojen tekstiaineiston kuvailua yhtenäistävä metadatasuositus keväällä 2018. Vuonna 2019 toteutettiin Theseuksen metadatauudistus ja olemassa olevien metadatakenttien massaeditointi suosituksen pohjalta sekä luotiin uusi kokoelmarakenne. Aikaisemman koulutusalakategorioihin perustuneen kokoelmarakenteen sijasta jokaiselle ammattikorkeakoululle tuli vain kaksi kokoelmaa: julkaisut ja opinnäytetyöt.

Vuonna 2020 aloitettiin massaeditoidun metadatan hyödyntämisen kouluttaminen.

Massaeditoidun metadatan pohjalta ammattikorkeakoulut voivat nostaa haluamiaan asioita esille Theseuksessa oman ammattikorkeakoulunsa etusivulle. Nämä voivat olla entiseen tapaan koulutusalojen kokoelmia tai laajempia kokonaisuuksia.

Alkuvuodesta Theseus-toimisto toteutti kaksi esimerkkiä tavoista tehdä nostoja. Keskiviikkona 22.4. järjestettiin puolentoista tunnin Hands on -webinaari metadatanostojen tekemisestä ammattikorkeakouluihin. Webinaarissa oli paljon osallistujia ja työtä jatkettiin webinaarin jälkeen yhdessä eri ammattikorkeakoulujen kehittäjien kanssa. Pitkin vuotta etusivujen nostojen tekemistä sekä metadatan kehittämistä on jatkettu yhdessä ammattikorkeakoulujen kanssa, osin ohjaten ja osin ammattikorkeakoulujen puolesta tehden metadatan laadun parantamiseksi. Pyydettyä on tehty etusivujen nostoja suoraan valmiiksi.

Osa metadatakentistä, kuten kielikoodi on edelleen massaeditoimatta. Kielikoodit ilmaistiin aluksi kahdella merkillä, standardin muuttumisen vuoksi ne ilmaistaan nyt kolmella (en -> eng, fi -> fin). Asia on ohjeistettu Theseuksen hakuohjeissa, mutta hakujen yksinkertaistamiseksi on kielikoodien massaeditointi tehtävä jossain vaiheessa.

Saavutettavuusohjeet ja opinnäytetöiden saavutettavuus -webinaari

Euroopan parlamentin ja neuvoston saavutettavuusdirektiivi (2016/2102) ja Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) velvoittavat julkisen hallinnon organisaatioita sekä osaa järjestöistä ja yrityksistä tekemään digitaaliset palvelut saavutettaviksi. Vaatimukset tulivat voimaan 23.9.2018 alkaen. Digitaalisten verkkopalveluiden oli kuitenkin oltava saavutettavia vasta 23.9.2020 alkaen, jolloin säädöstä alettiin soveltaa myös verkkopalvelussa julkaistuihin pdf-tiedostoihin ja muihin toimisto-ohjelma tiedostoihin.

Keväällä tehtiin paljon työtä, jotta Celian ja AVIn kanssa saatiin luotua yhteinen käsitys siitä, miten Theseuksen sisältöjen saavutettavuustavoitteista ohjeistetaan ammattikorkeakouluihin. Tehdyn työn tuloksena järjestettiin yhteinen webinaari Kansalliskirjaston ja Celian kanssa 2.6.2020. Webinaarissa Celian Rebekka Laaksonen kertoi opinnäytetöiden saavutettavuudesta ja Kansalliskirjaston edustajat PAS ja PDF/A-konversiosta.

Kesällä viimeisteltiin Theseuksen saavutettavuusohjeet ja Celia kommentoi ja hyväksyi ne. Samassa yhteydessä valmisteltiin myös PDF/A-konversio-ohjeet. Theseuksen saavutettavuussivusto ja saavutettavuusseloste sekä PDF/A-konversio-ohjeet on loppuvuodesta käännetty kolmelle kielelle. Ohjeet on tarkistettu Celiassa ja ruotsinkielinen sivu Noviassa.

Saavutettavuusselostetta päivitetään edelleen sitä mukaa, kun ammattikorkeakoulujen saavutettavuustilanne paranee.

Annifin käyttöönotto ja DSpace 7:n viivästys

Vuonna 2020 otettiin käyttöön Kansalliskirjaston kehittämä automaattista sisällönkuvailua tuottava Annif-työkalu, joka perustuu kieliteknologiaan ja koneoppimiseen. Theseuksen syöttöprosessi muuttui käyttöönoton myötä niin, että ensin tallennetaan itse tiedosto ja sitten vasta tehdään kuvailu. Annif ehdottaa opiskelijalle asiasanoja, joista voi itse valita sopivat sekä lisäksi tallentaa muita Finto-asiasanoja.

Annifin käyttöönoton hyödyllisyydestä voidaan todeta, että se on huomattavasti vähentänyt Theseus-toimistoon tulevia kysymyksiä asiasanoituksesta eli varovaisesti voisi arvioida, että tallennus on helpottunut ja käyttäjäkokemus parantunut. Edelleen kuitenkin tulee viestejä opiskelijoilta, jotka haluaisivat tallentaa muita kuin Annifin ehdottamia termejä. Selkeä ongelmakohta on asiasanaston lievä jälkeenjääneisyys ja nyt jo normaaliin käyttöön vakiintuneiden termien puuttuminen.

DSpace 7:n beta-versio, jonka oli tarkoitus tulla saataville vuonna 2020 on myöhästynyt, ja julkistetaan alkuvuodesta 2021. Kansalliskirjaston arvion mukaan käyttöönotto suomalaisissa julkaisuarkistoissa alkaisi vuonna 2022. Uusi versio tulee muuttamaan DSpace-käyttöliittymää merkittävästi. Päivitys aloitetaan yleensä pienistä julkaisuarkistoista ja Theseus tulee päivitystyön loppuvaiheessa, kun ongelmakohdat on jo pienistä arkistoista opittu.

Käyttörajattu kokoelma uudestaan pöydälle

Vuonna 2017 oli ajatus alkaa rakentaa ns. pimeää Theseusta. Pimeän Theseuksen tarkoitus oli luoda Theseukseen käyttörajattu osio, johon olisi voitu tallentaa ne julkiset työt, joita ei tällä hetkellä tallenneta avoimesti Theseukseen vaan erilaisiin sisäisiin sähköisiin arkistoihin ja introihin. Tällöin myös opinnäytetöiden arkistointi olisi voitu hoitaa kaikkien töiden osalta samalla tavalla Theseuksen kautta - kaksi kärpystä yhdellä iskulla. Vastaava käyttörajattuun kokoelmiin perustuva ratkaisu on jo tällä hetkellä käytössä Lapin, Tampereen ja Vaasan yliopistojen julkaisuarkistoissa, jotka myös ovat Kansalliskirjaston ylläpidossa.

Käyttörajatusta arkistosta saatiin alkukesästä 2020 tarjous Kansalliskirjastosta ja tarjousta on käsitelty AMKIT-konsortion johtoryhmässä syksyllä. Tällöin kysyttiin myös kiinnostusta käyttörajattuun kokoelmaan kaikista ammattikorkeakouluista. Tulos oli seuraava:

Kiinnostus käyttörajattuun kokoelmaan syksyllä 2020:

- 13 ammattikorkeakoulua oli kiinnostunut ottamaan kokoelman käyttöön jo kuluvana syksynä, mikäli mahdollista
- 2 ammattikorkeakoululla ei ollut kiinnostusta nyt, mutta mahdollisesti myöhemmin
- 7 ammattikorkeakoululla ei ollut tarvetta kokoelmaan

- 2 ei vastannut.

Käyttörajatun kokoelman rakentamisen selvittämistä jatketaan vuonna 2021.

2.2 Kirjastojen rooli muuttuvissa oppimisympäristöissä

Keskustelua ja kehittämisideoita ammattikorkeakoulukirjastojen roolista avoimissa oppimisympäristöissä jatkettiin vuonna 2020. Edellisen vuoden tapahtumien perusteella kehittämisen kohteeksi oli valikoitunut AMKIT-kirjastojen mahdollisesti tuottamat yhteiset oppimateriaalit ja oppimisympäristöt. Keskustelua jatkettiin kevään kahdessa webinaarissa. Webinaareissa esiteltiin muun muassa avointen oppimateriaalien kirjastoa (Aoe.fi). Työskentely jatkui pienemmissä työryhmissä. Avoimet oppimisympäristöt kiinnostivat ammattikorkeakoulukirjastojen henkilöstöä. Ensimmäiseen webinaariin (24.3.) osallistui 112 henkilöä ja toiseen (29.5.) 80.

Pedagogiikkaryhmä

Pedagogiikkaryhmä järjesti vuoden 2020 aikana 30 verkkotapaamista. Lisäksi järjestettiin kuusi Avoimet oppimateriaalit -työryhmän tapaamista (ryhmä työskentelee pienemmissä ryhmissä, joissa jäseninä myös pedaryhmäläisiä). Työpanos kohdennettiin suurimmaksi osaksi Avoimet oppimateriaalit tiedonhaussa - yhteiskehittämiprojektin suunnitteluun ja toteuttamiseen. Toiminnan puitteissa ilmestyi yksi artikkeli: Mitä ja miten opetetaan : informaatiolukutaidon uudet kehykset pilkahtelevat: <https://www.kreodi.fi/arkisto/artikkelit/mita-ja-miten-opetetaan-informaatiolukutaidon-uudet-kehykset-pilkahtelevat>.

2.3 Digitaalisuuden ja teknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen

Jatkettiin edellisvuotista linjaa verkostomaisena toimintana. Verkoston toiminnan puitteissa järjestettiin vuoden aikana webinaari 13.8. aiheina ohjelmistorobotiikka ja tekoäly. Webinaari keräsi paikalle 90 kuulijaa.

Viimeiset Alma-palvelualustan valinneet kirjastot siirtyivät uuteen järjestelmään, Lumikko-käyttöönottoprojektin päätyttyä Almaa käyttävät kirjastot organisoituivat uudestaan ja nimeksi muutettiin Suomen Alma-kirjastot. Voyager-järjestelmästä luovuttiin siis viimeinkin ja sen ylläpidossa käytetty Armas-palvelin ajettiin alas vuodenvaihteessa 2020-2021. Melinda siirrettiin uuteen palvelinympäristöön, lisäksi CSC:n hallinnassa on Finna- ja Koha-palvelimet. Amkit-konsortio erosi ExLibriksen käyttäjäryhmä IGeLUsta vuoden lopussa.

2.4 Osaamisen ja yhteistyön kehittäminen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen

Kreodi

Kreodin vuoden 2020 suurin ponnistus oli uuden sisällönhallintajärjestelmän käyttöönotto ja graafisen ulkoasun luominen. Vuodelle oli suunniteltu myös toimituskunnan työpajapäivää, mutta koronan takia se peruuntui lopulta kokonaan. Vuosi oli erittäin työntäyteinen.

Uusi alusta Kreodille

Syksyllä 2019 etsittiin Kreodille palveluntarjoajaa ja tarjouksia pyydettiin useammasta yrityksestä sekä selvitettiin eri alustojen etuja ja haasteita. AMKIT-konsortion johtoryhmässä tehtiin marraskuussa päätös palveluntarjoajasta: uuden alustan toimittajaksi valittiin LianaTech sekä graafisen suunnittelun tekijäksi Petra Boije.

Keväällä tehtiin sisällönhallintajärjestelmän kehitystyötä sekä kommentoitiin graafisen ulkoasun suunnittelua. Kesäkuun lehti saatiin uudelle alustalle ja siitä tuli positiivista palautetta.

Sisällönhallintajärjestelmässä oli tärkeää, että alustassa on käytössä pysyvät tunnisteet ja että se mahdollistaa avoimen verkkolehden perustoiminnot. Haasteita oli erityisesti URN-tunnusten ja Creative Commons -lisenssien rakentamisessa ja toiminallisuuksissa.

Kreodin saavutettavuus

Kreodin saavutettavuusseloste valmistui samaan aikaan kuin sisällönhallintajärjestelmä otettiin käyttöön, kesäkuussa 2020. LianaTech koulutti kesäkuussa toimituskuntaa sisällönhallintajärjestelmän käyttöön ja saavutettavuuden luomiseen alustalla.

Saavutettavuuden täysi osaaminen alustalla vaati paljon harjoittelua ja tutustumista. Keväälle 2021 on suunniteltu toimituskunnalle uutta saavutettavuuskoulutusta alustan optimaalisesta käytöstä.

Kreodin teemanumerot ja julkaisupolitiikka

Vuonna 2020 Kreodi ilmestyi kuusi kertaa. Lehdistä neljä oli teemanumeroita: 1/2020 Avoin TKI & oppiminen, 3/2020 Vaikuttavuus ja asiakastyytyväisyysnumero, 5/2020 Asiakaspalvelu- ja saavutettavuusnumero ja 6/2020 Suuri aineistonumero. Teemoihin tuli runsaasti artikkeleita ja teemanumeroiden tekoa pidettiin hyvänä tapana tehdä lehteä.

Joulukuussa 2020 UAS Journalista tuli päätoimittajalta yhteydenotto, jossa tarjottiin heille sopimattomia juttuja Kreodiin. UAS Journalin ehdotus ja aiheesta kirjoitettu pääkirjoitus [Kreodi 6/2020: kirjastolehdestä AMK-lehdeksi?](#) herättivät kovasti keskustelua siitä, voiko Kreodi julkaista muiden kuin ammattikorkeakoulukirjastojen juttuja alustallaan ja mikä

oikeastaan on Kreodin teema. Tästä syystä [Kreodin julkaisupolitiikkaa](#) määriteltiin tarkemmin seuraavasti:

Kreodi julkaisee juttuja seuraavista aihepiireistä:

- kirjasto- ja tietopalvelut (laajasti ymmärrettynä, kirjastotyö)
- informaatiolukutaito ja sen opetus
- avoin toimintakulttuuri: avoin TKI & oppiminen, avoin tutkimus, avoin tiede
- tutkimuksen etiikka, tutkimusmenetelmät
- tieto ja tiede
- tiedepolitiikka, ammattikorkeakoulupolitiikka
- julkaisuuala.

3. Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

AMKIT-konsortion edustajat kansallisissa toimielimissä ovat listattuna toimintakertomuksen liitteessä numero 2. AMK-kirjastolaisten kansainvälinen yhteistyö ja toiminta on listattu liitteessä numero 4.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Arene pohti vuoden 2019 - 2020 vaihteessa omia painopisteitään ja selkeytti suhdettaan AMKIT-konsortioon. Todettiin yhteisesti, että konsortio on ammattikorkeakoulujen vapaaehtoinen yhteistyöliittouma, eikä raportoitu toiminnastaan säännöllisesti Arenelle. Yhteistyötä tehtiin lausuntojen ja kirjelmien muotoiluissa.

Ammattikorkeakoulujen it-johtajien verkosto AAPA

AAPA-verkoston pääsihteeri ja konsortion puheenjohtaja ovat säännöllisesti tiedottaneet toiminnastaan toisilleen. Tilastoinnin uudistamiseen liittyen kysyttiin AAPAlta teknisistä ratkaisuista.

Kansalliskirjasto

Kansalliskirjaston johtokunta kokoontui 3 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin asetuksessa johtokunnalle määrättyt asiat sekä ajankohtaiset asiat, joita olivat muun muassa strategian 2021-2030 hyväksyminen, aineistopolitiikka ja digitointiohjelma.

FinELib

Elektronisten aineistojen osalta kansallista yhteistyötä tehtiin FINELibin puitteissa. Vuoden 2020 aikana käsiteltiin ohjauksjärjestelmän uudistamista. Ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Ohjausryhmä perusti työryhmän pohtimaan kustannustenjakoa konsortiossa, työryhmässä on edustajia myös ammattikorkeakouluista. Vuoden aikana

käsiteltiin myös lehtipakettineuvottelujen tavoitteita. Ohjausryhmän kausi päättyi vuoden 2020 lopussa.

Kirjastot.fi yhteistyöryhmä

Ryhmä kokoontui vuonna 2020 yhden kerran. Koordinaatiotyöryhmän kokousmuistiot ovat luettavissa osoitteessa:

https://www.kirjastot.fi/koordinaatioryhma?language_content_entity=fi.

Varastokirjasto

Varastokirjaston osalta 13.10. tiedotettiin, että se säilyy itsenäisenä virastona ja jää Kuopioon. Päätös oli myös AMKIT-konsortion vuonna 2018 antaman lausunnon mukainen.

Yhteiskirjastot

AMKIT-konsortion jäsenkirjastoista yhteiskirjastoina toimivat LUT-tiedekirjasto (LAB), Lapin korkeakoulukirjasto (Lapin AMK), Oulun yliopiston kirjasto (Oamk), Tampereen yliopiston kirjasto (TAMK) ja Tritonia (VAMK, NOVIA).

Liitteet

Liite 1: Joryn jäsenet, asiantuntija- ja projektiryhmien jäsenet sekä annetut lausunnot vuonna 2020.....	15
Liite 2: Konsortion edustajat kansallisissa toimitelmissä.....	17
Liite 3: AMK-kirjastolaisten osallistuminen kansainväliseen yhteistyöhön ja toimintaan	20

Liite 1:

Johtoryhmän jäsenet, asiantuntija- ja projektiryhmien jäsenet sekä annetut lausunnot vuonna 2020

AMKIT-konsortion johtoryhmä 2020

- Puheenjohtaja Hanna Lahtinen (Laurea)
- Varapuheenjohtaja Heini Oikkonen-Kerman (Arcada)
- Varapuheenjohtaja Teemu Makkonen (JAMK)
- Susanna Kinnari (Diak)
- Sinikka Luokkanen (HAMK)
- Pekka Uotila (XAMK)
- Miia Willman (LAB, LUT-tiedekirjasto)
- Sihteeri Noora Montonen (Laurea)
- Talousasiantuntija Hellevi Hakala (Metropolia) 1.1.2020 - 31.7.2020 & Kaisu Sallasmaa (Metropolia) 1.8.2020 - 31.12.2020

AMKIT-konsortion asiantuntija- ja projektiryhmät 2020**Metatietoryhmä**

- Puheenjohtaja Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)
- Taru Fröjdholm (Centria-ammattikorkeakoulu)
- Mari Isokoski (Haaga-Helia)
- Mervi Kivirinta (Diak)
- Anna Kanerva Lamppu (Metropolia)
- Marja Puntalo (Haaga-Helia)
- Silja Saarikoski (SeAMK)
- Irina Vikman (HAMK)

Pedagogiikkaryhmä

- Puheenjohtaja Riitta-Liisa Karjalainen (Kamk)
- Leena Elenius (SeAMK)
- Arja Kunnela (JAMK)
- Eerika Kiuru (HAMK)
- Elina Laineenoja (SAMK)
- Mari Mäkynen (VAMK/Tritonia)

Theseus-kehittämisryhmä

- Minna Marjamaa (Laurea)

- Tiina Tolonen (Oamk)
- Minna Koistinen (Oamk)
- Hanna Lahtinen (Laurea)
- Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)
- Antti Nyqvist (Haaga-Helia)

Kreodin toimituskunta:

- Minna Marjamaa (Laurea)
- Hellevi Hakala (Metropolia)
- Erika Kallinen (HAMK)
- Pirjo Kangas (Humak) 24.2.2020 saakka
- Noora Kontturi (Karelia)
- Terhi Kaipainen (XAMK)
- Annamari Pudas (Lapin korkeakoulukirjasto)
- Riikka Sinisalo (LAB, LUT-tiedekirjasto)
- Tiina Tolonen (OAMK)

Kansallinen käyttäjäkysely -työryhmä:

- Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)
- Susanna Kinnari (Diak)
- Anna Mikkonen (HAMK)

AMKIT-konsortion 20-vuotisjuhlien suunnitteluryhmä:

- Noora Montonen (Laurea)
- Katja Pihkasalo (JAMK)
- Anna Laakkonen (Laurea)
- Terhi Kaipainen (XAMK)
- Kaisu Sallasmaa (Metropolia)

Annetut lausunnot:

- Lausunto HE laiksi tutkimustietovarannosta 16.11.2020
- Lausunto luonnoksesta HE avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä 23.11.2020

Liite 2:

AMKIT-konsortion edustajat ja ammattikorkeakoulujen kirjastolaisten osallistuminen kirjastoalan kansallisiin toimielimiin 2020

BMF (Bibliothecarii Medicinae Fenniae ry):

Sarah Hagström (Arcada)

Marketta Fredriksson (Diak)

Mira Juppi (Savonia)

FinELib-kustannustenjakyryhmä:

Sinikka Luokkanen (HAMK)

FinELib FullIOA-projekti

Katja Laitila (HAMK)

FinELib lehtipakettien strategiaryhmä:

Heini Oikkonen-Kerman (Arcada), varajäsen

FinELib-ohjausryhmä:

Tarja Koskimies (SeAMK), varajäsen Minna Koistinen (Oamk)

Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia), varajäsen Maija Koponen (Lapin AMK)

Hanna Lahtinen (Laurea, Arenen edustaja)

FinELib Open APC -projekti

Anna Laakkonen ja Maija Merimaa (Laurea)

Finlands svenska biblioteksforening, styrelse:

Gun Vestman (Novia/Tritonia)

Finn-ARMA-verkosto

Julkaisutiedonkeruun yhteistyoryhmä, Taidejulkaisut-alatyoryhmä,

Suvi Pukero (TuAMK), puheenjohtaja

Finna-konsortioaryhmä:

Hanna Saario (Diak), varajäsen Minna Kivinen (HAMK)

Julkaisuarkistojen asiantuntijaryhmä:

Minna Marjamaa (Laurea), Ilkka Nokelainen (LUT tiedekirjasto), Antti Nyqvist (Haaga-Helia) ja Tiina Tolonen (Oamk)

K.A. Henrikssonin rahaston johtokunta

Hanna Lahtinen (Laurea)

Kansalliskirjaston johtokunta:

Hanna Lahtinen (Laurea); varajäsen Teemu Makkonen (JAMK)

Kirjastokaista-ohjausryhmä:

Heini Oikkonen-Kerman (Arcada)

Kirjastot.fi:n ohjausryhmä:

Susanna Kinnari (Diak), varaedustaja Hellevi Hakala (Metropolia)

KOHA-ohjausryhmä:

Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia) ja Sinikka Luokkanen (HAMK)
sihteeri Minna Kivinen (HAMK)

Kuvailevan metatiedon asiantuntijaryhmä (Kumea):

Silja Saarikoski (SeAMK)

Irina Vikman (HAMK)

Kuvailustandardien kansallinen kehittämisryhmä:

Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)

Mervi Kivirinta (Diak)

Lumikko-konsortion ohjausryhmä / Alma-kirjastojen ohjausryhmä:

Miia Willman (LUT-tiedekirjasto)

Tarja Koskimies (SeAMK)

Musiikin metatiedon asiantuntijaryhmä (Muusa):

Anna-Kanerva Lamppu (Metropolia)

Sisällönkuvaailun asiantuntijaryhmä (Sisku):

Taru Fröjdholm (Centria)

Suomen Standardoimisliitto SFS ry: n tietohuoltokomitea:

Riitta-Liisa Karjalainen (KAMK)

Suomen tieteellisen kirjastoseuran hallitus:

Sinikka Luokkanen (HAMK)

Suomen tieteellinen kirjastoseura, Aineiston saatavuus-työryhmä:

Tytti Kallio-Kokko (Diak), puheenjohtaja

Suomen tieteellinen kirjastoseura, Informaatiolukutaito-työryhmä

Eerika Kiuru (HAMK)

Suomen tieteellinen kirjastoseura, Kirjastojuridiikka-työryhmä

Anna-Liisa Helosalu (LUT-tiedekirjasto), jäsen

Suomen tieteellinen kirjastoseura, Uuden teknologian työryhmä

Minna Kivinen (HAMK) ja Sinikka Luokkanen (HAMK)

Tiedonhallinnan ohjausryhmä:

Miia Willman (LAB, LUT-tiedekirjasto), puheenjohtaja ja AMKIT-edustaja
varajäsen Eeva Klinga-Hyöty (Haaga-Helia)

Tieteellisten seurain valtuuskunta (TSV):

AMK-kirjastolaisia mukana useissa eri avoimen tieteen asiantuntija- ja työryhmissä:
<https://avointiede.fi/fi/asiantuntijaryhmat>

Yhteistilastojen uudistaminen -työryhmät:

Järjestelmä: Jussi Kärki (SAMK) & Päivi Ylitalo-Kallio (Metropolia)

Sisällöt: Susanna Kinnari (Diak), Teemu Makkonen (JAMK) & Sari Säynäjoki (HAMK)

Varastokirjaston johtokunta:

Jussi Kärki (SAMK)

Liite 3: AMK-kirjastolaisten osallistuminen kansainväliseen yhteistyöhön ja toimintaan

Diak:

- Marketta Fredriksson: Building sustainable and resilient communities through co-creation between universities and business /Busco -hanke Tansania ja Hiil hooyo - äitiysterveysten edistämishanke, Somalia
- Hanna Saario: Dvine (Holistic tools for competence-based curricula to promote Dignity in Vietnam and Nepal)-hanke

LAB, LUT-tiedekirjasto:

LIBER 2020 Conference Online 24.-26.6.2020

- Osallistujat: tietoasiantuntija Johanna Kiviluoto ja tietoasiantuntija Riikka Sinisalo
- 15th Munin conference on scholarly publishing and communication (online) 18.-19.11.2020:
- Osallistujat: tietoasiantuntija Johanna Kiviluoto, tietoasiantuntija Riikka Sinisalo ja tietoasiantuntija Anna-Liisa Helosalo

Lapin korkeakoulukirjasto:

- NUAS Library Group -ryhmän kokous, Odense, Tanska 27.-29.1.2020, Susanna Parikka

Muut kv-osallistumiset:

- NUAS Library Group – Susanna Parikka ryhmän toinen suomalainen jäsen
- PLC (Polar Libraries Colloquy) – Susanna Parikka Steering Committeeen varapuheenjohtaja ja Liisa Hallikainen Steering Committeeen jäsen

Lisäksi yksi kv-artikkeli:

- Parikka Susanna (2020). Corona Virus Spring in Finnish Lapland, Polar Libraries Bulletin, Spring 2020 Issue 82, s. 2,6. ISSN 1944-1177.

Laurea:

- INTED20 14th annual International Technology, Education and Development Conference Valenciassa 2.-5.3.2020. Aino Helariutta
- Open Education Conference 2020 verkossa 9.-13.11.2020. Aino Helariutta.
- OEGlobal Conference 2020 verkossa 16.-20.11. 2020. Aino Helariutta.

SeAMK:

- Open Science Conference 2020, Berlin 11.-12.2.2020. Osallistuminen konferenssiin ja kahteen posteriin, Jaana Latvanen
- Posterit: Kärki, A., Jaalama, K., Talvela, J., Lehto, A., Päällysaho, S. & Latvanen, J. 2020. Developing Open RDI and Education. doi: 10.5281/zenodo.3776819
- Posterit: Päällysaho, S., Latvanen, J., Kärki, A., Lehto, A., Riihimaa, J., Lahti, P., Lahtinen, H., Suikkanen, E. & Puhakka-Tarvainen, H. 2020. Perspectives on the Nature of Open Data in Business Cooperation. doi: 10.5281/zenodo.3776747